

Ukrajinská pohádka

Ох

Жили-були чоловік та жінка. І був у них син, та таке ледащо, що, що й пальцем не поворухне ні вдома, ні на дворі. Та й вирішив батько віддати сина в найми, щоб навчився він щось робити. Взяв сина та й повів.

Йдуть та йдуть, чи довго, чи недовго, аж увійшли у такий темний ліс, що тільки небо та земля. Увіходять у ліс, притомилися трохи; а там над стежкою стоїть обгорілий пеньок; батько й каже:

– Притомився я, сяду, одпочину трохи.

От сідає на пеньок:

– Ох! Як же я втомився!

Тільки це сказав, аж з того пенька – де не взявся – вилазить такий маленький дідок, сам зморщений, а борода зелена аж по коліна.

– Що тобі, – пита, – чоловіче, треба од мене?

Чоловік здивувався: де воно таке диво взялося? Та й каже йому:

– Хіба я тебе кликав? Одчепись!

– Як же не кликав, – каже дідок, – коли кликав!

– Хто ж ти такий?

– пита чоловік.

– Я, – каже дідок, – лісовий цар Ох. Чого ти мене кликав?

– Та цур тобі, я тебе і не думав кликати!

– Ні, кликав, ти сказав: Ох!

– Та то я втомився, – каже чоловік, – та й сказав: ох!

– Куди ж ти йдеш? – пита Ох.

– Світ за очі! – каже чоловік. – Веду оцю дитину наймать, може, його чужі люди навчать розуму.

– Найми, – каже Ох, – у мене, я його навчу.

– Добре, – каже чоловік.

От ударили по руках, запили могорич гарненько, – чоловік і пішов собі додому, а сина повів Ох до себе.

От як повів його Ох, та й повів аж на той світ, під землю, та привів до зеленої хатки, очеретом обтиканої, а в тій хатці усе зелене: і стіни, і лавки зелені, і Охова жінка зелена, і діти, сказано – все, все...

– Ну, – каже Ох, – піди ж, наймитку, дровець урубай та наноси.

Наймиток пішов. Чи рубав, чи не рубав, та ліг на дрівця й заснув. Приходить Ох – аж він спить. Він його взяв, звелів наносить дров, положив на дрова зв'язаного наймита, підпалив дрова... Згорів наймит! Ох тоді взяв попільць, по вітру розвіяв, а одна вуглина і випала з того попелу. Ох тоді її приснув живущою водою, наймит знов став живий, тільки вже моторніший трохи. Ох оп'ять звелів дрова рубать – той знов заснув. Ох підпалив дрова, наймита спалив, попільць по вітру розвіяв, углину приснув живущою водою – наймит знов ожив і став такий гарний, що нема кращого! От Ох спалив його і втретє, та оп'ять живущою водою приснув углину – і з того ледачого парубка та став такий моторний та гарний козак, що ні здумать, ні згадать, хіба в казці сказати. ■

Ach

Žili jednou muž a žena. A měli syna, ale byl to takový lenoch, že nezhnul prstem ani doma ani na dvoře. I rozhodl se otec, že dá syna do služby, aby se naučil něco dělat. Vzal syna a vede ho pryč.

Jdou a jdou, dlouho či ne, až přišli do tak tmavého lesa, že není vidět ani na krok. Vešli do lesa, unavili se trochu, ale vidí u cesty ohořelý pařez. Otec povídá:

– Nějak jsem se unavil, sednu si a odpočinu si trochu.

Sedá si a říká:

– Ach! To jsem unavený!

Jen co to vyslovil, kde se vzal, tu se vzal – vylézá z pařezu malý dědek, celý svraštělý a vousy má až ke kolenům.

– Co potřebuješ, člověče? – ptá se.

Muž se podivil: kdepak se vzaly ty čáry? A povídá dědkovi:

– Copak jsem tě volal? Dej mi pokoj!

– Jak to, žes nevolal, když volal! – odpovídá dědek

– A kdopak jsi? – ptá se muž.

– Jsem lesní král Ach – říká dědek. – Proč jsi mě volal?

– Zhyň, mámení, ani mě nenapadlo tě volat!

– Ne, volals, řekls: Ach!

– Ale to jak jsem unavený, – odpovídá muž, – tak jsem řekl: ach!

– Kampak jdeš? – ptá se Ach.

– Rovnou za nosem! – říká muž. – Vedu tadyhleto děcko do služby, možná ho cizí lidé něčemu naučí.

– Dej ho ke mně do služby. Já už jej naučím – povídá Ach.

– Dobrá, – odpovídá muž.

Podali si ruce, zapili to pěkně, muž se vrátil domů a syna vzal Ach k sobě. Jak jej odvedl, tak jej odvedl až do záhrobí, do podzemí, a přivedl k zelenému domku, rákosím ověšenému. A v tom domku bylo vše zelené: stěny a lavice, i žena Achova byla zelená, i děti, zkrátka všecko, všecičko...

– No, běž, čeledíne, nasekej a přines dříví, – povídá Ach. Čeledín šel. Sekal či nesekal, položil se na polínka a usnul. Přišel Ach – a ten spí. Vzal ho, přikázal přinést dříví, položil tam spoutaného čeledína, podpálil dříví... Shořel čeledín! Ach vzal popílek, rozprášil jej ve větru a z popela vypadl jeden uhlík. Ach uhlík pokropil živou vodou, čeledín ožil, ale už se trochu rychleji otáčel. Ach mu opět přikázal sekat dříví, ten zas usnul. Ach podpálil dříví, spálil čeledína, popel rozprášil, uhlík pokropil živou vodou – čeledín ožil a už byl tak pěkný, že by lepšího pohledal. Pak jej Ach spálil i potřetí, a znovu pokropil uhlík živou vodou – a stal se s z toho líného chlapce tak pracovitý a hezký mládenec, že se to ani vypovědět nedá. ■

* čeledín – zemědělský dělník na statku

